

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Wśród głównych przekazów informacyjnych dotyczących polskiego społeczeństwa można wyróżnić te mówiące o zjawisku starzenia się ludności Polski. Jedną z głównych przyczyn tego zjawiska jest wydłużanie się przeciętnej długości trwania życia Polaków, jak również liczba rodzących się dzieci, która jest znacznie niższa w porównaniu do poziomu jeszcze sprzed kilku dekad. Dodatkowo, liczne roczniki tak zwanego powojennego wyżu demograficznego zaczęły osiągać wiek emerytalny, co powoduje istotny wzrost udziału osób starszych w populacji.

Prognozy demograficzne wskazują na zmianę relacji pomiędzy liczbą osób w wieku produkcyjnym a liczbą osób, które opuściły rynek pracy ze względu na wiek. Badacze zajmują się konsekwencjami tego zjawiska zwykle w kontekście jego wpływu na gospodarkę (np. stabilności systemów emerytalnych czy ochrony zdrowia), jednak zmiana powyższej relacji dotyczy nie tylko liczby producentów i konsumentów, ale także liczby potencjalnych opiekunów i osób potrzebujących opieki.

Badania pokazują, że zdolności fizyczne mężczyzn i kobiet stopniowo zmniejszają się wraz z wiekiem, a najważniejszym powodem korzystania z opieki jest zły stan zdrowia i niski poziom sprawności. Wiadomo także, że podaż opieki instytucjonalnej już obecnie w niewielkim stopniu pokrywa potrzeby opiekuńcze osób starszych w Polsce. Zaspakajanie tych potrzeb opiera się przede wszystkim na świadczeniu opieki przez członków sieci rodzinnych. Na podstawie dostępnych badań można też oczekiwać, że zasoby tej opieki będą się zmniejszać głównie ze względu na zmiany modelu rodziny.

W polskiej literaturze przedmiotu niewiele jest opracowań dotyczących problematyki oceny przyszłego zapotrzebowania na opiekę. Niniejszy projekt badawczy stanowi próbę wypełnienia luki w analizach przyszłego zapotrzebowania na opiekę nad osobami o ograniczonej samodzielności w Polsce, w których jednocześnie uwzględnione są zmiany struktur ludności, stanu zdrowia oraz modelu rodziny i struktur gospodarstw domowych. Celem projektu przygotowanie projekcji przyszłego zapotrzebowania na opiekę wśród osób w wieku 65 lat i więcej w Polsce. Uwzględnienie informacji o sytuacji rodzinnej seniorów w badaniu, która umożliwi ocenę potencjalnych zasobów opieki w ramach sieci rodzinnych, ma pozwolić na oszacowanie wielkości przyszłego popytu na opiekę formalną, świadczoną przez instytucje publiczne lub prywatne, i nieformalną, świadczoną głównie przez członków rodziny.

Badanie jest badaniem ściśle ilościowym i wykorzystuje wiele źródeł danych. Wykorzystując dane z badań ankietowych przeanalizowane zostaną zmiany w czasie dotyczące stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej seniorów (składu gospodarstw domowych, w jakich zamieszkują). Połączenie powyższych wyników analiz z projekcjami ludności uwzględniającymi wiek i płeć pozwoli na opracowanie wyników uwzględniających stan zdrowia i sytuację rodzinną osób starszych. Na tej podstawie będzie można uzyskać odpowiedzi, między innymi, na następujące pytania: jaka będzie skala zapotrzebowania na opiekę ze względu na ograniczoną samodzielność wynikającą ze stanu zdrowia? Jaki będzie minimalny popyt na opiekę formalną w przyszłości, wyrażony udziałem osób potrzebujących opieki formalnej ze względu na sytuację rodzinną?